

С. І. Луцій

МУР

МУР (Мистецький український рух) – об’єднання українських еміграційних письменників. Створ. 1945 у м. Фюрт (Німеччина). До організац. комітету входили: І. Багрянний, В. Петров, Ю. Косач, І. Костецький, У. Самчук (голова), Юрій Шерех (заступник голови, див. Ю. Шевельов) та ін. Гол. завдання МУРу – виробити стратегію модернізації укр. літ.-ри зі збереженням кращих традицій вітчизн. письменства та твор. засвоєння досвіду світ. літ.-р. Першочерг. мета його діячів – служити укр. народові, вивести укр. культуру на світ. обрії. 1945–48 проведено з’їзди в Ашаффенбурзі, Берхтесгадені, Ульмі, Штуттґарті та декілька теор. конф. в Авґсбурзі, Байройті, Майнц-Кастелі. 1946 МУР під однойм. назвою видав три літ.-мист. збірники та альманах. Перший збірник відкривався програм. статтею «Чого ми хочемо». У ньому опубл. літ.-крит., культурол. статті В. Бера «Засади естетики», І. Багряного «Думки про літературу», У. Самчука «Велика література», Юрія Шереха «Стилі сучасної української літератури на еміграції», О. Грицяя «Мала чи велика література?», спогади В. Блавацького «Моя праця з Лесем Курбасом», поезії Є. Маланюка, І. Багряного, О. Лятуринської, Василя Барки, Леоніда Полтави. У другому (обидва – Мюнхен; Карльсфельд) вміщено літ.-крит., теор., культурол. статті та доповіді, виголошені на мурів. з’їздах: В. Петрова «Історіософічні етюди», В. Державина «Проблема класицизму та систематика літературних стилів», Л. Білецького «“Камінний господар”, драма Лесі Українки», Ю. Косача «Вільна українська література», О. Кульчицького «Казка у світовідчужанні дитини», В. Витвицького «Наші завдання». Подано відкриті листи У. Самчука до О. Грицяя та І. Костецького до О. Бабія. Рубрику «Поезія» представили вірші Юрія Клена, Ю. Косача, О. Веретенченка, С. Риндика, Л. Лимана. Третій збірник (Регенсбург) розпочинався вступ.

статтю «Основи». До нього увійшли розвідки Ю. Липи «Похвала математиці», В. Петрова «Історіософічні етюди» (закінчення), Юрія Шереха «В обороні великих», В. Чапленка «Межі й можливості мовостилю», П. Петренка «Естетичне “вірую” Миколи Євшана», Л. Білецького «Критика й письменник», І. Костецького «Український реалізм ХХ сторіччя», вірші Михайла Ореста, С. Гординського, В. Лесича, Яра Славутича, а також лист-відповідь У. Самчукові від О. Гриця та лист Ю. Косача «До доньї Ельвіри де Гравальос», спогади М. Бажанського «Людина і вир». У всіх трьох збірниках була рубрика «Хроніка», в якій подавали матеріали зі з'їздів та конф. МУРу. Планували й четвертий збірник, однак через низку причин він так і не побачив світ. Орієнт. його зміст такий: статті О. Гриця «Творча мета і небезпека літературної критики», В. Державина «Сучасна французька драма», Юрія Дивнича «Михайло Драгоманов», Ю. Косача «Обрії нової драми», Є. Оленського «Проблеми українського симфонізму», Б. Подоляка «Питання літературної критики на еміграції» та ін.; вірші Василя Барки, А. Гарасевича, Юрія Клена, О. Лятуринської, Леоніда Полтави, Г. Черінь. У альманасі «МУР. Література. Мистецтво. Критика» (Новий Ульм) вміщено художні твори та літ.-мист. розвідки. Вид. об'єднання виходили в серіях «Золота брама» та «Мала бібліотека МУРу». За даними Г. Грабовича, упродовж 1945–49 надруковано понад 1200 книжок і памфлетів з різних галузей, бл. 250 з них – публікації оригін. поет., проз. та драм. творів. За даними дослідників, членами МУРу була 61 особа. Після від'їзду з таборів для переміщ. осіб більшості його членів об'єднання припинило діяльність. У 1950-х рр. з'явилася організація укр. письменників «Слово», що стала найчисельнішою та найактивнішою письменниц. організацією діаспори (1970 – 150 чл.).

Рекомендована література

1. Шерех Ю. Об'єднання українських письменників МУР // Сьогодні й минуле [Мюнхен; Нью-Йорк]. 1948. Кн. 1;
2. Луцій С., Павловська Н. МУР у ретроспективному контексті // Київ. 2006. № 6.

Бібліографічний опис:

МУР / С. І. Луцій // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-70014>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).